

Posudek oponenta na rigorózní práci

Nakládání s majetkem státu

Autor: Mgr. Kateřina Bobíková:

1. Autorka se zaměřila na výrazně specifické a netradiční téma. Problematika nakládání s majetkem státu má svůj zásadní význam nejen z praktického hlediska, ale především z hlediska teoretického. Stát, který je problematicky vymezitelnou entitou, má v soukromém právu postavení specifické právnické osoby. Jako každý subjekt i stát může vlastnit majetek (slovy čl. 11 Ústavy) a může s ním, ovšem za zákonem předvídaných podmínek a zákonem stanoveným způsobem, nakládat. Dispozice s majetkem včetně zastupování státu upravuje zákon o zastupování státu ve věcech majetkových. Stát na jedné straně majetek nabývá, spravuje jej a na druhé straně provádí jednak pouhé přesuny mezi organizačními složkami státu. Vedle toho se svým majetkem skutečně disponuje. Ucelené zpracování problematiky akcentující kolizi změny základního kodexu soukromého práva a v zásadě staré právní úpravy týkající se majetku státu zasluhuje patřičnou pozornost.

2. Zpracování této specifické problematiky kladlo na autorku značné nároky. Práce evidentně zúročila prakticky nabyté zkušenosti. Po stránce pozitivistické lze konstatovat, že autorka plně využila většinu právních předpisů, které souvisejí se zákonem o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů a to včetně výkladových stanovisek Ministerstva financí ČR. Dostatečná byla práce se související judikaturou. Z hlediska vstupních informací byly využity veškeré tuzemské zdroje týkající se zvolené problematiky (22 literárních zdrojů a 28 soudních rozhodnutí). Zahraniční zdroje nebyly vzhledem k výlučnému tuzemskému zaměření práce využity. Z hlediska teoretického je práce vystavěna na základních interpretačních metodách (analýza, deskripce, syntéza). Na rozdíl od mnoha rigorózních prací autorka v úvodu textu charakterizuje členění práce (str. 7), cíl práce (str. 8) a použité vědecké metody (str. 9). Autorka postupuje od obecných témat (majetek, majetek státu, dočasně nepotřebný majetek, trvale nepotřebný majetek, dispozice s majetkem). Závěry uvedené v práci mají dostatečnou oporu v řádně citované domácí literatuře a judikatuře. Poznámkový aparát je veden průběžně. Na 221 poznámek pod čarou doprovází na 110 stran vlastního textu (dle čestného vyjádření autorky má práce 326 430 znaků tj. 181,3 normostran).

3. Předložená práce je formálně rozčleněna vedle úvodu a závěru do osmi kapitol. Jednotlivé kapitoly autorka rozčlenila do více drobných kapitol a částí. Formální i systematické členění práce je zdařilé. Práce je systematicky uspořádána od obecnějších témat k tématům speciálním – úplatné a bezúplatné nakládání s majetkem státu, přechody vlastnictví, jiné způsoby nakládání s nemovitým majetkem státu, přenechání majetku do užívání. Drobnou připomínku lze vznést k členění kapitoly osmé a k názvům jednotlivých podkapitol. Je otázkou, zda zatěžování věcí věcným právem k věci cizí je výslovně nakládání s majetkem (strictu senso).

4. Předložená rigorózní práce je zdařilým a ojedinělým zpracováním zvoleného tématu. Autorka zúročila své praktické poznatky, které zasadila do obvyklého teoretického rámce rigorózních prací. Kladem práce je skloubení výkladu v zásadě veřejnoprávní reglementace hospodaření státu se svým majetkem s tradičními občanskoprávními instituty, jako jsou vlastnictví a věcná práva k věci cizí. Nepochybně obtížným aspektem bylo vyrovnání se s odlišnou terminologií zákona o zastupování státu ve věcech majetkových a současného občanského zákoníku. Kladem práce je nepochybně skutečnost, že autorka akceptovala a akcentovala veškeré zásadní koncepční změny občanského zákoníku (superficiální zásada, právo stavby, věcná břemena a jejich rozdělení, přechodná ustanovení, včetně přesahů do dědického práva v úvodním textu.). Práce má přesahy i do obchodního práva – str. 40 „nedovolená podpora.“ Na mnoha místech textu zaznívají řádně odůvodněné kritické názory. Na straně 42 zaznívá kritika legislativního stavu § 16 odst. 2 zákona o rozpočtových pravidlech. Zájem o zvolenou problematiku a její znalost lze vysledovat z přehledného výkladu, jeho záběru – výklad o vojenských újezdech – exkurz na straně 19.

5. Předloženou práci Mgr. Kateřina Bobíková prokázala schopnost pracovat samostatným a tvůrčím způsobem a hlubokou znalost problematiky. Generátor shod vykázal shodu nižší než pět procent v počtu 500 dokumentů. Autorka nepochybně splnila cíl práce vytčený na jejím počátku na straně 9.

6. K předložené práci lze mít jisté výtky formálního a věcného charakteru:

Autorce by bylo možno vytýkat, že promiskuitně používá termíny věc a majetek, zákon č. 219/2000 Sb. však v § 12 výslovně hovoří o nemovitých věcech a je tak výrazově konformní s občanským zákoníkem, na mnoha jiných místech však zákon č. 219/2000 hovoří pouze o majetku.

Str. 24 odst. 2 autorka chybně zaměnila ztrátu a opuštění věci (§ 1057 je specifickým způsobem nabytí věci nálezcem, případně jiné zákonem určené osoby a lhůta u movitých věcí je vždy 3 roky od vyhlášení. Nemovitost nelze ztratit. Na tomto místě by měla být rozvedena problematika opuštění movité a zejména nemovité věci, podmínky, lhůty apod.

Str. 28 chybné tvrzení: stát nemůže být zůstavitelem, ale dědicem.

Str. 28 měl být více rozvinut institut vyvlastnění.

Str. 108 – výklad o zástavním právu měl zmínit zákon č. 503/2012 o státním pozemkovém úřadu.

Z formálního hlediska lze práci vytknout občasná stylistická zakolísání a ojedinělé chyby v interpunkci.

Citace zákonů a důvodových zpráv by bylo možné provádět v poznámkách pod čarou. Poznámky pod čarou by měly být uzavřeny tečkou.

7. Předložená rigorózní práce splňuje veškeré formální i obsahové požadavky kladené na tento druh prací a proto ji doporučuji k ústní obhajobě, při které se Mgr. Kateřina Bobíková zaměří na následující otázky. Autorka by se v rámci obhajoby mohla hlouběji zabývat opuštěním nemovitosti v intencích § 1045 odst. 2 a § 1050 OZ, katastrálního zákona a dalších zákonů. V návaznosti na to by mohla zhodnotit současnou úpravu opuštění věci a to zejména nemovité v OZ.

V Praze dne 2. 1. 2019

JUDr. et MUDr. Alexandr Thöndel, Ph. D.

Oponent rigorózní práce